

Bilag 5.

Viborg Bispeembede.

Viborg, den 6. Februar 1919.

I behagelig Skrivelse af 14. f. M. (J. Nr. 3 T. 110) har det høje Kirkeministerium begæret mine Ytringer dels om Spørgsmaalet om Adgang til Præsteembeder i Folkekirken for Personer, der ikke har taget teologisk Embedseksamen ved Københavns Universitet, dels om Kvinders Adgang til at blive Præster.

Da Svaret ønskedes saa hurtigt som efter Omstændighederne muligt, maa jeg begynde med at oplyse, at som Forberedelse til de Bibelselskabsmøder i København 29.—31. f. M., hvortil jeg erholdt Ministeriets Rejsetilladelse, har jeg gennem hele Januar Maaned haft et meget stort og uopsætteligt Arbejde med at gennemgaa henimod 400 mindre og større Ændringsforslag til Prøveoversættelsens 1ste Mosebog, inden den ved nævnte Plenarmøde af Oversættelsesudvalget kunde endeligt redigeres for den kommende Prøveudgave. Hertil kom, at min Amanuensis blev og endnu er alvorlig syg, saa at det ikke har været mig muligt at faa det af Ministeriet ønskede Svar færdigt før nu.

I den ovennævnte Skrivelses Udkast til et Lovforslag har Ministeriet sat som Punkt 1, at der skal gives Adgang til Folkekirken Præsteembeder for Præster, der har taget teologisk Embedseksamen ved andre lutherske Universiteter end Københavns.

I denne Almindelighed finder den foreslaaede Bestemmelse kun Anvendelse paa Mænd fra Norge, Sverige, Finland og det tidligere Livland (Universitetet i Dorpat, nu Jurjev). I Tyskland findes der kun fire „lutherske“ Universiteter, og ved dem kan den egentlige Embedseksamen (Amtsexamen eller zweites Examen) ikke tages: Leipzig, Erlangen, Rostock og Tübingen. Alle de andre hører til Lande, hvis Kirke er „uneret“, og hvad dette betyder navnlig for det tidligere Kongerige Preussens Vedkommende, fremgaar tilstrækkeligt af, at Unionen gav Anledning til Gammellutheranernes Udtrædelse af Landkirken for at danne luthersk Frikirke. Hverken Berlins, *Kiels*, Greifswalds, Bonns, Göttingens, Halles eller Marburgs, hverken Heidelbergs, Jenas eller Freiburg in Breisgaus Universitet kan betegnes som luthersk. Og selv for de fire førstnævntes Vedkommende siger Betegnelsen ikke saa meget, at det kan blive kirkeligt afgørende.

Kirkeligt afgørende er, saa vidt mig bekendt, intetsteds i Tyskland nogen som helst Universitetseksamen. Man skelner mellem første og sidste Eksamen for Teologerne, og den sidste er den egentlige „Embedseksamen“. Man kan saaledes for Tysklands Vedkommende ikke tale om „en teologisk Embedseksamen ved Universiteter“. Snarere maatte man kalde dem Konsistorialeksaminer el. lign. De aflægges nemlig for kirkelige Myndigheder i Eksamenkommission, og selv om der kan tilkaldes Universitetsprofessorer til at deltage i Eksamination og Censur, saa er det ikke Universitetet, men de *kirkelige* Autoriteter, under hvem Prøven sorterer. Det bliver saaledes disses Vidnesbyrd fra den afsluttende „Amtsprüfung“, som der maa spørges om.